

Ministerstwo Spraw Wojskowych
(Sztab Generalny)
Wydział Organizacyjny
Ref. Pr. Obs.

Warszawa dn. 15.IX.21 r.

8122 T₂

Nr. 3021/11
3032/11
3033/11

Do

Adjutantury Generalnej - Referat Prasowy.

Przesyła się przy niniejszym do wiadomości komunikaty
prasowe z Moskwy z dn. 10.IX oraz komunikat prasowy z Rygi z dn.
12.IX.21 r.

ADJUTANTURA GENERALNA
NACZELNEGO WODZA
L. dz. 8122 T₂
Wysłano dn. 17. IX 1921 roku
Wyszło dn. — 1921 roku
Załączników

h. Libel

LIBERSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

"Prawda" w artykule Radka o Polsce bardzo szeroko traktowanym powiada iż Pol-
ska pod względem ekonomicznym znajduje się nad brzegiem przepaści. Przedstawi-
ona stoczon organizm kapitalistycznego państwa. Najlepszym tego świadectwem
to kurs polskiej waluty. Polska która powstała bez długu państwowego, która pod
względem przemysłowym i gospodarczym mogłaby sobie wystarczyć, która ciesząc się
popularnością w Ameryce i państwach Zachodu mogła zawrzeć cały szereg korzystnych
dla siebie umów handlowych i gospodarczych nie z tego nie zdołała uzyskać pro-
wadząc awanturniczą politykę zagraniczną. Zamiast zająć się wewnętrzną konso-
lidacją państwa politycy polscy uniesieni myślą stworzenia wielkiej Polski
w ekspansywnym zapędzie rozpoczęli walkę z ukraińcami o Wschodnią Galicję,
z Czechami o Śląsk Cieszyński, z Niemcami o Śląsk Górny i z Rosją Sowiecką nie
wiadomo dla jakich powodów. W rezultacie polityka ta doprowadziła Polskę do
kompletnej zależności od Francji. która pod względem ekonomicznym w prostej
linji zależy od Ameryki, Anglii i Niemiec. Politycy francuscy chcąc owoładnąć
kontynentem postanowili stworzyć cały szereg państw wasalnych, do których
wciągnęli i Polskę. Awanturzyści warszawscy przez prowadzone z sąsiadami wal-
ki wpadli w zależność finansową od Francji, drogą wojny od Rosji mniej uzyska-
li niżliby to mogli zrobić drogą pokojową. Stracili rejon węglowy na Śląsku
Cieszyńskim i tracą teraz najbogatszy rejon Górnego Śląska. Francja nie może
rywalizować z Anglią, która jest w przededniu zgody z Ameryką. Anglija ze swej
strony podtrzymuje Niemcy, których flotę strzyżyma rozbiłaby w ten sposób by
w ten sposób mieć oporę przeciwko Francji. Rezultatem tych awantur polskich
polityków jest obecny kryzys ekonomiczny i stan strajkowy w Polsce. Belweder
nie idzie za głosem tych rozumnych polityków, którzy chcą nawiązać kontakt
z Niemcami i prowadzić politykę pokojową z Rosją Sowiecką. Rząd Polski w ca-
łej rozciągłości podtrzymuje Sawinkowa i antysowieckie organizacje, domagając
się w swojej naiwności dotrzymania warunków pokojowych od Rosji. Prasa polska
przepełniona artykułami o możliwości zerwania stosunków dyplomatycznych
między z Rosją. Bez wojny nie jest to groźnym dla Rosji, która zbyt nie
potrzebuje rynku polskiego. Ze swej strony Rosja wojny z Polską nie pragnie.
i chce pozostać w najlepszych stosunkach z sąsiadami.

W końcu artykułu autor zwraca się do pisma Filipowicza, po którym spodziewa się że ze swoim zgrowym rozsądkiem doprowadzi do tego że między obydwojma narodami zapanuje zgoda. W obszernym artykule Trocki w niesłychanie ostry sposób napada na Nulens'a którego uważa za główną sprężynę wszystkich awantur, urządzanych przeciwko Rosji Sowieckiej. Myli się b. Francja, jeśli sądzi, że omijając Sowiety znajdzie drogę do rosyjskiego natodu, którego jednym reprezentantem i to realnym jest władza sowietów. Rozpoczęta filtracja urzędów sowieckich i partji komunistycznej bwdług prawdy daje najlepsze rezultaty w petrogradzkiej gubernji. Narkomwniesztorg otrzymał z Londynu wiadomości, że ze angielskie towarzystwo rażowania dzieci postanowiło przyszywić 100.000 głodnych dzieci w Rosji. W tych dniach ze Sztecina odjechał do Piotrogradu statek, wiozący ze sobą 150 tonn produktów dla głodnych. Z Finlandji wysłano do Rosji 4 wagony mąki. Artykuł wstępny "Izwestij" konstatuje, że katastrofalny stan produkcji chemicznej na fabrykach był spowodowany destrukcyjną działalnością mieniszewickich agitatorów. Prezes W.I.C.K. Kalinin miał rozmowę z przedstawicielem perskiego konsulatu w Astrachaniu, treść której dotyczyła wymiany towarów między obydwojma państwami. "Izwestja" podają, że w okręgach Śląska Górnego, w których dominowała większość polska w ostatnich czasach daje się zauważyć objaw sympatji dla Niemców. Między Rosją Sowiecką i Finlandją według "Izwestji" ma być zawarta umowa dotycząca prawa wzajemnego przepuszczenia wagonów przez granicę. Izwestja podają wiadomość o pojawieniu się znacznych band rozbójniczych uzbrojonych w kulomioty w Galicji i województwie Lubelskim. Według wiadomości z Bukaresztu z dn. 6. XI b. m. mają być zarejestrowani woczynając od dn. 1 września wszystkie roczniki od 1895-1897. Zapas metalu na metalurgicznych fabrykach w Piotrogradzie stanowi 2 miliony pudów. Rzecz wiste zapotrzebowanie fabryk na opał w ciągu drugiego półrocza wynosi 3 miliony 473 pudów. Według rozporządzenia władz sowieckich zostały zamknięte następujące fabryki: Admiraltyjska, Franko-rosyjska, Lesner, Sangali, Rusopar, Fajans, Kagan, Westa, Resora, Aleksandrowska.

Komunikat prasowy z dn. 10/9 z Moskwy

W artykule Stieklowa p. t. "Z bolnej gołowy na zdrowuju" omawiając napa-
dy prawicowej prasy polskiej na rząd sowietów, który nie dotrzymuje zobowiązań
zaciągniętych przez pokój ryski, oskarżają Polskę, że ona pierwsza nie spełnia

swoich zobowiązań traktatowych i uzależniają swoje stosowanie się do punktów traktatu od likwidacji białych organizacji popieranych przez Państwo Polskie. Artykuł podkreśla, iż Polska i Rumunia inspirowana jest przez Francję, która stara się wykorzystać obecne ciężkie położenie Rosji i pociągnąć te państwa do zbrojnej interwencji. Artykuł w końcu zaznacza, iż rząd polski żadną miarą nie może liczyć na reewakuację mienia przynależnego państwu polskiemu, o ile białe organizacje antysowieckie istniejące na terytorjum Polski nie zostaną zlikwidowane. Zwraca się wreszcie autor artykułu do robotników całego świata, by oni czynnie zaprotestowali przeciwko fabrykacji i dowozowi do Polski i Rumunii amunicji, która ma być użyta przeciwko znękanemu proletariatu rosyjskiemu. Następne artykuły, traktujące o powstających małych przedsiębiorstwach w Rosji występują przeciwko całkowitej nacjonalizacji importu i eksportu, który jest skoncentrowany w zarządzie "Wniesztorga". 27 sierpnia do ujścia Jenisejska przybył angielski statek "Agnowa" z ładunkiem maszyn rolniczych i aprowizacji. Do Odessy przybyły dwa wielkie statki pod flagą angielską dostarczając 870 tys. pud. "Izwiestja" podają, iż bandytyzm w Czernihowskiej gub. można uważać za zlikwidowany po zabiciu atamana bandy Gałaka. Według zdania Nausena ilość głodnych w Rosji dosięga liczby 35 milionów ludzi dla nakarmienia których potrzeba 4 miliony ton prowizji. Rząd sowiecki oddał do dyspozycji amerykańcom składy o pojemności 12 tys. ton. Gros prowizji amerykańskiej przeznaczonej dla Rosji ma być skoncentrowane w Rydze. Od 20-30 wagonów z Ameryki prowizja ma przybywać z Rygi do Rosji. "Izwiestja" podają wiadomość z Hannoveru o mianowaniu generała Niesse-
la szefem sztabu generalnego wojsk polskich. Według relacji mongolskiego ludowego rewkomu oddział Ungerna rozdzielił się na duże części, z których jedna skierowała się w stronę Ułusano, druga przez Urgiński kraj do Mandżurji. Oddział Ungerna pod dowództwem pułkownika Chobowa został okrążony w 60 wiorstach na północ od Urgi przez oddziały czerwonej armji.

KOMUNIKAT PRASOWY

z dn. 12. IX. 21r.

R Y G A

Władze sowieckie ogłosiły komunikat, że osoby nie mające środków do życia mają prawo otrzymywania części spadku po swoich krewnych w wysokości minimalnej sumy niezbędnej do przeżycia miesięcznego. Władze sowieckie zezwoliły związkowi gubernjalnemu w Petropawłowsku prowadzić w gubernji handel na pieniądze oddając jednakowo pierwszeństwo handlowi wymiennemu. Z Moskwy donoszą, że na drogach żelaznych brak jedynie wagonów do przewożenia zboża. Lokomotyw jest dostateczna ilość. Potrzeba 50 tys. wagonów. Zdanych do użytku jest tylko 20.000, brak również cystern dla nafty. Rosja posiada 10.000 cystern, a potrzebuje 24 tys. an-

Organizowanie tygodnia pomocy w całej Rosji dla głodującej dzielnicy Nadwołżańskiej jednocześnie ze względów praktycznych. Pisma sowieckie donoszą, że traktat zawarty między Rosją i Norwegją dotyczy nie tylko kwestji podjęcia stosunków handlowych między obydwojma państwami podpisując traktat Norwegja tymczasem uznała rząd sowiecki de facto. Rosja zyskuje prawo delegowania do Norwegji swego przedstawiciela, który ^{będzie} ~~ma~~ miał prawo działania w imieniu rządu sowieckiego i będzie korzystał ze wszystkich przywilejów przysługujących oficjalnym przedstawicielom innych państw. Z Moskwy donoszą, iż Cz.K. pośpieszenie przeprowadza śledztwo działalności każdego aresztowanego członka wszechros. komitetu społecznego. Istnieją dane, że władze sowieckie usiłują inscenizować łączność pomiędzy członkami komitetu i osobami oskarżonymi o organizowanie spisku przeciwsowieckiego w Petersburgu - Społeczeństwo w Petersburgu ogromnie zaniepokojone ostatnimi wypadkami rozstrzeliwania szeregu osób. Z Moskwy donoszą: dzięki nieurodzajowi sytuacja w republikach Kaukaskich komplikuje się. Republika Azerbejdżanu odmówiła spłacania wszelkich podatków żywnościowych wobec czego władze sowieckie zmuszone będą dostarczać jej miesięcznie 200.000 pud. zboża. Gruzja potrzebuje 200.000 pud. zboża, wzamian za co daje Rosji 2 miliony wiader wina i 100.000 pud. liści laurowych, Ukraina da 100 milionów pudów zboża. Jednakowoż wskutek wadliwego transportu dostawa jego będzie utrudniona. Z Moskwy donoszą, że bolszewicy wynaleźli dostateczny pretekst dla niewykonania polsko-sowie-

Rosji

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

MI
IE
VES
OK

ckiego traktatu pokojowego. Rosja sowiecka nie może wrócić Polsce złota, fabryk i lokomotyw, ponieważ nie posiada gwarancji, że wszystko to nie będzie wykorzystane przez Rosję sow. Prezydent ministrów Mejerowicz wyjeżdża do Letgalji 15. b.m. W Lucynie i Dynaburgu odbędą się zebrania, na których Mejerowicz wystąpi z referatem o sytuacji państwa i o działalności rządu. W tych dniach przybywa do Rygi eskada angielskich krążowników i torpedowców, które zabawią w porcie kilka dni. Giełda ryska: kursy w rublach łotewskich: dolar amerykański 369,100 franków - 2775,100 mk. niem-384,100 mk. polsk. 9. Pisma łotewskie umieszczają wiadomość u łosia łotewskiego na Litwie Benarewicza o stosunkach litewskich: poseł zaprzecza pogłoskom o oziębieniu stosunków, które rzekomo miało nastąpić w związku z udziałem Łotwy w konferencji państw bałtyckich w Helsingforsie, na którą Litwa nie była zaproszona. Do zbliżenia przyczyniła się bardzo podróż prezydenta ministrów do Kowna.